

Közös Cseh és Szlovák Digitális Parlamenti Könyvtár

Széles körben elfogadott az a nézet, hogy az állampolgárok és a jogalkotó szervek kapcsolatát jelentősen meghatározza a parlamenti könyvtárak által nyújtott különböző információs szolgáltatások színvonala – függetlenül attól, hogy nyilvános vagy a nyilvánosság számára zárt könyvtárról van-e szó. Ezt a tételt ismerte fel a *Cseh Parlament Könyvtára* is, amikor 1995-ben a *Cseh Parlament Digitális Könyvtára* létrehozásáról döntött. A projekt célja az volt, hogy megteremtse a különböző parlamenti dokumentumok digitális adattárát, legyen szó kurrens vagy történeti anyagokról – ez utóbbiak esetében 1861-től kezdődően. 1997-ben az adatbázist (amely akkor 1918-tól tartalmazott dokumentumokat) elérhetővé tették az interneten is. A projekt jelentősen növelte a Cseh Parlament ismertségét és elismertségét; biztosítja a parlamenti dokumentumok fennmaradását bármely, előre nem látható természeti vagy más katasztrófa esetén; s megkönnyítette a parlamenti képviselők jogalkotó, döntéshozó tevékenységét a dokumentumokhoz való egyszerű hozzáférés révén.

A projekt hazai sikere arra ösztönözte a könyvtárat, hogy nemzetközi szinten is hírt adjon az új adatbázisról. A *Parlamenti Kutatások és Dokumentumok Európai Központja* (*European Centre for Parliamentary Research and Documentation* = *ECPRD*) segítségével először 1998-ban szerveztek nemzetközi szemináriumot, ahol 15 intézmény mutatta be hasonló projektjét, és próbált közösen választ keresni a felmerülő problémákra. A további találkozók során merült fel egy nemzetközi projekt létrehozásának ötlete: először az osztrák parlamenti könyvtárral terveztek közös digitalizálási programot, végül a szlovák intézménnyel állapodtak meg.

A közös cseh és szlovák projekt alapját, természetesen, a közös múlt és a csehszlovák állam 1918–1992 közötti fennállása adta. Politikusok, informatikusok és könyvtárosok több évig tartó egyeztetése után végül 2002-ben írta alá a cseh és a szlovák parlament azt a megállapodást,

amely egy közös digitális parlamenti könyvtár létrehozását mondta ki. A megállapodás értelmében a közös digitális könyvtárnak tartalmaznia kell az összes parlamenti dokumentumot (javaslatok, döntések, határozatok, jegyzőkönyvek stb.) 1848-tól napjainkig.

A közös projekt alapötlete az volt, hogy mind a cseh, mind pedig a szlovák parlamenti honlapok ugyanazt a tartalmat kínálják. Ennek érdekében először a Cseh Parlament bocsátotta a szlovákok rendelkezésére az 1995 óta digitalizált parlamenti anyagokat (a cseh nemzeti történeti dokumentumokat és a csehszlovák időszak dokumentumait egyaránt); a szlovák oldal pedig hozzákezdett a szlovák nemzeti anyagok, a hiányzó csehszlovák dokumentumok és a XIX. század végén született cseh történeti dokumentumok digitalizálásához. Ezt azután átadták a cseh partnernek.

A projekt sikeres megvalósítását jelentősen könnyítette a cseh és a szlovák nyelv hasonlósága (nem volt nyelvi probléma); több megbeszélés tárgya lett viszont a rendszer szerkezetének kialakítása, hiszen a különböző történeti időszakok nem feltétlenül estek egybe a választási időszakokkal, különösen a háborús években. Végül a választási időszakok szerint építették fel az adatbázis struktúráját.

A digitalizálási munkálatok elvégzésére közbeszerzéssel a szlovák NUPSESO

(<http://www.nupseso.sk/>) céget választották ki, amely az ABBYY FineReader 7.0 nevű szoftver fő disztribútora. A szoftver képes a legkülönbözőbb, különleges karakterek felismerésére is (l. a XIX. századi dokumentumokat az Osztrák–Magyar Monarchia idejéből). A másik, a projektben részt vevő szlovák cég az *exe-Information Technologies* (<http://www.exeit.sk/>), amely az adatbázisszoftver fejlesztéséért felelős, beleértve az export/import, keresés stb. funkciókat, valamint az adatvédelemmel kapcsolatos kérdéseket egyaránt.

A dokumentumokat HTML és PDF formátumban is elérhetővé teszik, így módon azok eredeti formában, küllemben is olvashatók.

A Cseh Parlament 1993-tól, a Szlovák Parlament pedig 2003-tól valamennyi új dokumentumot elektronikus formában is elérhetővé tesz, és automatikusan betöltik őket a digitális könyvtárba.

A további tervek között szerepel a még hiányzó történelmi időszakok olyan dokumentumainak feldolgozása – más intézményekkel (pl. *Szlovák Központi Levéltár*) való együttműködés révén –, amelyek nem találhatók meg a Parlamenti Könyvtárban vagy a Parlamenti Levéltárban.

A projekt fő adatai

Időtartam: 2002-től napjainkig;

Résztvevők: Cseh Parlament, Szlovák Parlament;

Tartalom: a cseh, a szlovák és a csehszlovák parlamentek dokumentumai teljes szöveggel, digitalizált formában, 1848-tól napjainkig;

Digitalizált oldalak száma: kb. 2 millió;

Projektköltség: eddig 970 000 USD;

Elérhetőség: a cseh és a szlovák parlament honlapján egyaránt.

További információ:

- Angolul: Joint Czech and Slovak Digital Parliamentary Library: http://www.psp.cz/cgi-bin/eng/kps/knih/a_elknih.htm
- Cseh nyelven: <http://www.psp.cz/eknih/>
- Szlovákul: <http://www.nrsr.sk/dk/>

/MALACKOVA, Eva–SOSNA, Karel: The Joint Czech and Slovak Digital Parliamentary Library. = IFLA Journal, 33. köt. 3. sz. 2007. p. 251–257.)

(Koreny Ágnes)